

EDUCAR NO ÉS GENS SENZILL

► Silvia Mampel

Coordinadora dels Estudis de Grau en Educació Infantil de la FUB

Els nens no ploren!

Això és el que deia l'altre dia un avi al

seu nét, que tot jugant en un parc infantil va caure i es va fer mal. Diuen els experts que la construcció del gènere, o el que és el mateix, els referents que l'infant agafa per construir la seva identitat com a home o com a dona, es dona al voltant dels 2-3 anys. Aquesta construcció es fa a

partir dels models de les persones que l'infant té al seu voltant, i es dona el cas que, en aquesta edat, el referent de proximitat acostuma a ser la mare.

Que tota la responsabilitat i criança recaigui sobre la mare és una atribució social com moltes altres, ja que no hi ha res que faci la mare que no pugui fer el pare, però la llosa històrica manté que les relacions més estretes es continuen donant amb la mare. Així, la construcció de la identitat es fa a partir de les relacions que s'estableixen amb ella i és aquí on el procés es dona diferent en el nen i la nena.

Al nen no li està socialment permès mantenir relacions d'afecte excessives fins i tot amb la mare, no passa així amb la nena, que està socialment autoritzada i que per tant manté amb ella relacions d'afecte i expressivitat fins més tard. Això fa que, de grans, les dones tinguin més facilitat per establir vincles més estrets amb altres persones, i els homes, en canvi, com que han construït la seva identitat basant-se en la ruptura de relacions afectives estretes, inconscientment, qualsevol relació íntima sovint és viscuda

com un perill per a la seva identitat.

En el cas dels nens, a més a més, determinades expressions afectives estan mal vistoses perquè s'identifiquen amb el gènere femení, com ara el fet de plorar. Així, es troben que també han de construir la seva masculinitat com a *no femenins* evitant gestos i actituds considerades femenines. Han d'aprendre a no ser efe-

minats com les nenes, a ser distants, poc afectius i si cal agressius, per neutralitzar. Se'ls reprimeix la seva capacitat de comprendre els seus sentiments i els dels altres i això explicaria per què molts homes tenen dificultats per expressar els seus sentiments i emocions més íntimes.

I això, com ho podem canviar? Doncs fent que els pares intervinguin més en la criança dels infants. Fent que la funció de referent més específica i intensa no sigui exercida només per les mares i afavorint vincles afectius estrets sense tenir en compte la condició de ser home o dona. D'aquesta manera ajudarem l'infant a construir la seva identitat com a persona de manera completa, sense mancances, basant-se en l'autonomia dels membres de la família i no per la imposició de rols masculins o femenins estereotipats. Actualment, alguns pares joves estan potenciant nous patrons de relació interpersonal on es valoren més les dimensions afectives i de tendresa i es rebutgen dimensions de dominació, protecció o agressió. Es pot dir que el camí ja s'ha iniciat!